

199. ԱՐԻՎՈԹՈՒՆԸ ԿՈՐՉԻԼ ԶԻ

Թառասում հնդրեր քառասում օղտ պեռնած, Մերկայավ ու
օրիշ քաղաքներավ օգում ըն քյինան Երուաաղեմ ուխտ: Վըեր հզե
յըն ինոնմ, տհանցա մինը ճոկվում ա, վըեր կարճ հզըցավ քյինան
հնդրերունցը հսնե: Մին նեղ կածան ա ինգյունմ, հզե ինոնմ: Շատ
վըեր քյինանմ ա, վըել մարթ ա իրևում, վըել շեն: Սմակավը անց
կենալիս տոն ա կյամ մին պեց տըեղ, եշում տըեսնում մին ծոխ
ա իրևում: Էտ ծոխեն յիրա քյինանմ ա, տըեսնում մենակ մին
տոն, տըեղ մին մարթ, մինգյել մին կնեզը: Տահանք շատ ըն ուր-
խանում, վըեր իրանց կոշտը մարթ ա եկալ, ասում ըն էս ա քանի
տարե յա ըխշաբքան, մարթուցն անա խռաված, եկած ըստըեղ,
էս վերանան դնագնմը տոն շինած, մարթա հեռու, ընչուկնըրնես
դինչ ապրում ընք, ասալ ըմ հու վըեր առաշինը կյա ինձանան ետը
տոն կյա ըստըեղ, իմ տանըս տոռնը պեց անե, հետը ախտեր
պիտի արեռնամ: Էս ա քանի տարե յա, աշկըս հզեց, ըստըեղ
հալա մարթ չի եկալ, տու վըս, վըեր եկալ ըս, մեհենգյան ետը
իմ ախտըերըս ըս: Էտ մարթը տըեղ մին քանի օր կենուա ա, քյի-
նալիս օրը էտ տանը կնեզը օրիշ տես-տենու հետ էրկու քյաթան յա
թխում, տրա մեշքին կապում՝ մինն ինդի յա ինոնմ, մինին մեշին
էլ մին քանի վըեսկե յա տինոնմ, ասում վըեր հսնես հնդրերունցը
կոշտը, էս մինն ընդրեղ կըկըտորես, քառասում կուտուր անես,
իրանց տաս, էս մինն էլ վըեր հսնես տոն, ընդեղ կըկուտուրես,
կնգանըտ ու խուխոցըտ հետ օտես:

Էտ մարթը հղել յա ինձնմ, քլինամ: Վըեր հսնում ա նրուապեմ, ովաստ ընելիս վախուրը մին քյանթան կտորում ա, քառասուն կուտուր անում, հնգըերումցը հետ օտում, էն մինն էլ պիրում տոն, տանը կտորում, տըեսնում միշին մին քանի հատ վըեսկեւ: Վըեսկեն տոն ա օնում, քյանթան կնգանն ան խուխոցը հետ օտում:

Մեհենգի էլ խաբարը տանք էն ծմակեն քշտին ապրում մարթին անաւ: Տա մին օր իրան կնգանն ան էրկու խուխուն թողում ա տանը, ինքը քլինամ վըերս: Դիրիրիգյունը վըրսըտըեղան կյամ ա, տըեսնում տոնը-տեղը տըկըտիյեր ըրած, կնեզին ան խոխերյն էլ շկան: Խեքը վըեր քյեցած ա ինձնամ վըերս, ավագակնեն կյամ ըն տոնը թլանում, կնգանն ու խուխոցը էլ բոր օնում, իրանց հետը տանում: Էտ մարթը դերվիշու շըրեր ա կյենում, տանան տոն կյամ, ըսկում շենան-շեն, քըզաքան-քաղաք շոռ կյալը, վըեր իրան կնգանն ան խուխոցը քթենաւ: Մին քանի տարե վըեր շոռ ա կյամ, քթենում չի: Ավագակնեն տրա կնգանն ան խուխոցը տանում ըն մին շատ հեռու ծովու դրազի քաղաք, տըեղ ծախում պայմանավ, վըեր հու պեցիքի կյին տա, տան նրան: Տրա հետ ըխպըրացած մարթն էլ էտ օրը տոն եկած ա ինձնմ բազար, տըեսնում ա մին քանի մարթ մին կնեզի, մին էլ էրկու խոխա լըն ծախում: Տա վըեր մուտանում ա, տահանց ճինանչում ա, կնեզին ան խոխերյը իրան ճինանչում լըն: Ամենապեցինը կյինը տամ ա, էտ կնգանն ան խուխոցը ինք օնում, տանում իրան տոն, շուրըրնին փոխել տամ, տահանց ճոկ օթաղ տամ, իրանց տանը պահում, կնգանն էլ ասում սրան հաշիվ կանես քու քեր, խուխոցն էլ քու խոխերյը: Խսկ էտ կնեզը գյուղում ա թա իրան ան իրան խուխոցը տննական ըն յա ըսպաննեն, յա էլ քշեր-ցիրեկ պինըցնեն, տանշին: Էտ կնգանը մարթն էլ սաղ աշխարքը շոռ կյալավ, դերվիշու շուրերում մին քանի տարան ետը կյամ ա հսնում էտ քաղաքը, տընըտոն մտնիլավ տոն կյամ տըեղը Վըեր կնգանն ան խուխոցը տըեսնում ա, դաստին ճինանչում ա, փթաթվում, ըսկըսում լաց ինիլը, ետնան հրցընում, թա պա հոնց ա՝ պըտահալ, վըեր ինգլալ քք ըստեղ, կնեզը լոխ նազլ ա անում, ետնան էլ ասում, գյուղում լըմ, ըստուժանա յա, թա հինչ ա, վըեր ինգլալ ընք լավ մարթու կոշտ, մըեղ վըեղ պինըցընում ա, վըեղ շըրշարում, վըեղ մին պեն մըզանա խնայում չի, մըեղ իրան քվորն ան իրան խուխոցը մնան ա պահում: Էտ տնատարը վըեր կյամ ա տգերվիշինը տըեղ տըեսնում, դաստին ճինանչում ա: «Դերվիշը կարում

շի տրան ճինանչի, էն վիստեն ուխտըվուրու շնկրերում ա իլալ,
մեհենդյ ամմեն հինչավ փոխված աւ Վերը տա իրան ճինանչիլ ա
տամ, իրար փըթաթվում ըն, կնեղին ան խոխեցին էլ ըն ճինանչում
ըսկում ուրիխութուման լաց ինիլը, Ետնան էտ մարթը տրան ասում
ա.—Վըերքան էլ շոռ կլաս, ըխշարքումըս մըեր քըզաքան լավ
տըեղ ըըս քթիննական, եթ ըստըեղ կաց, իրար քյամագյ կանենքյ,
ապրենքյ, Պիրում ա տրան լավ տներ տամ՝ իրան հըյաթավն ան
բիսճավը, լավ ըխշըդանքու տինում, տըեղ էլ մնամ ա, իրար քշտի
ապրում ըն:

